

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

№ 3, 2015 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 332.122:351

I. A. Чухно,
к. держ. упр., доцент кафедри менеджменту і адміністрування,
Національний фармацевтичний університет, м. Харків

ВИЗНАЧЕННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В СУЧASNIX УМОВАХ

I. A. Chukhno,
PhD in Public Administration,
Associate Professor of department of Management and Administration, National University of Pharmacy, Kharkiv

DETERMINATION OF SOURCES OF FINANCIAL AND ECONOMIC SUPPORT OF GOVERNANCE TO THE DEVELOPMENT OF RURAL TERRITORIES IN MODERN CONDITIONS

В статті розглянуто стан та проблеми розвитку сільських територій, визначено необхідність суттєвих змін в державній політиці управління ними. Акцентовано увагу на недосконалості сучасного механізму фінансово-економічного забезпечення управління розвитком сільських територій, зокрема щодо розподілу коштів державного бюджету в цій сфері. З урахуванням стану та проблем розвитку сільських територій та сучасних європейських традицій в цій сфері запропоновано здійснювати фінансування управління розвитком сільських територій з трьох джерел – державного бюджету, місцевого бюджету та Фондів розвитку сільських територій. Визначено потенційні джерела формування коштів місцевого бюджету, що спрямовуватимуться на забезпечення питань управління розвитком сільських територій та Фондів розвитку сільських територій. Запропоновано конкретні напрями використання коштів кожного із вказаних джерел.

In the article considered the status and problems of development of rural territories, identified the need for significant changes in public policy of management of them. The attention to imperfections of modern mechanism of financial and economic maintenance of development of rural territories, including the distribution of the state budget in this area. Given the status and problems of rural territories development and modern European traditions in this area suggested to carry out financing of rural territories development management from three sources – the state budget, local budgets and Funds rural development. Identified potential sources of formation of the local budget, which will cover the issue of rural territories development management and Funds rural development. A specific directions use of resources of each of these sources are proposed.

Ключові слова: сільські території, територіальний розвиток, соціально-економічний розвиток, державне управління, державне управління розвитком сільських територій, економічне забезпечення.

Key words: rural territories, territorial development, socio-economic development, public administration, public administration of development of rural areas, economic support.

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку сільських територій нашої держави є досить складним і, незважаючи на значну кількість заходів, що здійснюються в рамках державної політики в цій сфері, продовжує погіршуватися. Така ситуація має вкрай негативний вплив на забезпечення стабільності в нашій країні, подолання кризових економічних процесів, що зараз відбуваються та формування зasad до подальшого розвитку держави. Адже сільські території становлять близько 90 % загальної території нашої держави та є місцем проживання третини населення.

Фінансово-економічне забезпечення є надзвичайно важливою складовою механізму державного управління розвитком сільських територій. Недостатньо розроблений та виважений механізм фінансового забезпечення процесу реалізації будь-якої державної політики може привести до вкрай низьких її результатів або ж і повного провалу. Це ж стосується і політики розвитку сільських територій.

Суттєві трансформації, яких потребує система державного управління розвитком сільських територій в нашій державі, вкрай складний соціально-економічний стан більшості сільських територій, поширення тенденцій до їх занепаду, зубожіння значної частини сільського населення вимагають істотних змін і у економічному забезпеченні реалізації процесу державного управління розвитком сільських територій. При цьому, процес розробки і запровадження цих змін має здійснюватись після врахування недоліків і упущенів допущених в попередній практиці державного управління цими процесами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку сільських територій, їх виробничої та соціальної інфраструктури, демографічних питань висвітлювались в дослідженнях В. Борщевського, П. Гайдуцького, І. Гнибіденка, І. Вахович, С. Горлова, В. Збарського, Г. Кvasnікові, В. Мацібори, О. Онищенка, М. Орлатого, О. Павлова, Х. Притули, І. Прокопи, П. Саблука, В. Чеботарьова, В. Юрчишина, О. Чіхановського інших.

Важливу роль для вивчення питань державного управління соціально-економічним розвитком сільських територій відіграють праці таких науковців, як О. Амосов, О. Бородіна, В. Дорофієнко, Н. Мельтюхова, О. Мордвінов, М. Корецький, О. Коротич, М. Латинін, В. Мамонова, Н. Нижник, Г. Одінцова та ін.

Метою статті є визначення джерел фінансово-економічного забезпечення державного управління розвитком сільських територій, що відповідають дійсному стану розвитку сільських територій та нашої держави, потенційним напрямам реформування системи державного управління розвитком сільських територій з урахуванням сучасних європейських тенденцій в цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі для сільських територій нашої держави характерним є глибокий занепад у всіх сферах життєдіяльності. Внаслідок затяжної кризи в агропромисловому виробництві, яке на даний час є основною галуззю, що забезпечує зайнятість і отримання доходів сільськими жителями, економічне становище села та рівень життя сільських жителів є вкрай низьким. При відсутності економічних умов для існування й розвитку та недостатності й непослідовності державної політики соціальна сфера села знаходиться в катастрофічному стані, вкрай гостро стоять проблеми демографічного відтворення тощо.

На сучасному етапі загострюються такі соціальні проблеми села, як безробіття, бідність та вимушене трудова міграція, занепад соціальної інфраструктури, демографічна криза та деградація сільської поселенської мережі тощо. Основними причинами цього є відсутність системності та комплексності при здійсненні аграрної реформи, ігнорування владою необхідності прогресивних змін в управлінні розвитком сільських територій, та нехтування громадською думкою, невирішенність проблеми власника земель.

Останнім часом багато науковців звертають увагу на необхідність відходу від галузевого управління територіями і використання для цього принципів і методів територіального управління. Це ж стосується і управління сільськими територіями.

В рамках здійснення державної політики розвитку сільських територій потребують активізації процеси проведення адміністративно-територіальної реформи, яка б передбачала здійснення реформи інститутів державної влади, реформу місцевого самоуправління (максимальна децентралізація) та територіальну реформу (потрібно визначити територію юрисдикції кожної сільської територіальної громади). Впроваджуючи європейську практику місцевого самоврядування, місцева громада повинна мати в своєму розпорядженні всі наявні на її території землі. В такому випадку громаду слід наділити максимальним коб'ємом повноважень та функцій, що дозволить їй вирішувати більшість проблемних питань території. Проведення адміністративно-територіальної реформи торкається бюджетної та податкової реформ. Прийняті нові кодекси не вирішили питань наділення місцевих громад достатніми фінансовими ресурсами для вирішення поточних проблем, децентралізації міжбюджетних відносин, введення ефективних місцевих податків (податок на нерухомість) тощо [4, с. 52-53].

На сьогодні на місцевому рівні системи управління розвитком сільських територій існують серйозні проблеми. В першу чергу це пов'язано з слабкістю, незрілістю інституту місцевого самоврядування в Україні, існуванням значної кількості правових колізій та нечіткості законодавства в сфері компетенції і повноважень місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відсутністю економічного підґрунтя для їх реалізації, а також слабкістю громадянського суспільства, громадянської активності населення.

Як зазначає І. Вахович, сільські території, управління ними можуть мати три варіанти подальшого розвитку:

- посилення сформованих тенденцій – подальша комерціалізація сільськогосподарського виробництва, поширення надвеликих господарських утворень з їх низькою соціальною й екологічною відповідальністю, консервація сільської економіки та інститутів сільського розвитку;
- посилення державної підтримки розвитку сільського господарства та соціальної інфраструктури – здійснення окремих соціально-економічних і екологічних заходів, а також диверсифікація сільської економіки за відсутності реальних механізмів і фінансових джерел їх реалізації;
- створення умов для розвитку сільських територій, сільських, селищних громад як рушійної сили розбудови суспільних відносин – розробку і впровадження локальних (місцевих) стратегій розвитку на основі раціонального використання місцевих ресурсів, формування конкурентоспроможного багатогалузевого і багатоукладного сільського господарства, диверсифікація сільської економіки, сприятливих агроландшафтів [1, с. 35-36].

Зважаючи на сучасні проблеми в розвитку сільських територій, попередню практику державного управління ними та її низьку ефективність, запорукою успішної життєдіяльності і розвитку сільських територій у перспективі вбачається зміщення акцентів в управлінні цими процесами з загальнодержавних програм і заходів до значного зростання ролі і можливостей територіальних громад самостійно вирішувати питання розвитку власних територій.

При організації і здійсненні управління розвитком сільських територій важливим є відхід від традиційного галузевого підходу в цій сфері. При розробці відповідної державної політики необхідно орієнтуватись не на проблемах аграрного виробництва, а на потреби сільських жителів, конкретних людей, прагнучи покращення умов їх життя, підвищення добробуту. При цьому об'єктивно-необхідним вбачається створення на державному рівні єдиного координаційно-управлінського органу, в рамках якого будуть зосереджені важелі управління економічною, соціальною, демографічною, гуманітарною політикою на селі. А для забезпечення цих процесів необхідним є пошук нових і ефективних джерел економічного забезпечення розвитку сільських територій.

Протягом тривалого часу в нашій країні розроблялась і діяла низка нормативно-правових актів щодо стабілізації і покращення ситуації в окремих сферах соціально-економічного життя на селі. Приймались загальнодержавні та місцеві програми соціально-економічного розвитку, в яких окремим блоком виділялись питання соціально-економічного розвитку сільських поселень. Запроваджувались окремі державні програми по розвитку конкретних сфер життедіяльності селян (наприклад, програма «Шкільний автобус», програма комп'ютеризації сільських шкіл, програми газифікації та водопостачання).

Проте слід зазначити, що здебільшого ці програми носили частковий, безсистемний характер і були спрямовані на вирішення якогось окремого блоку питань щодо соціально-економічного розвитку села.

Окрім того, аналіз виконання цих бюджетних програм свідчить про значні прогалини з їх фінансуванням. Переважна більшість цих програм не була профінансована в повному обсязі. Причин цьому кілька:

- здійснення фінансування програм соціально-економічного розвитку села за залишковим принципом;
- низький рівень взаємозв'язку державних органів з кінцевими споживачами при розробці програм, внаслідок чого інтереси останніх майже не враховуються;
- відсутність відповідальної зацікавленої сторони у отриманні і освоєнні коштів, передбачених програмами;
- безсистемність та непрозорість процесів отримання і використання коштів, що зводить нанівець затрачені зусилля і ресурси.

Окрім того, серйозною перешкодою на шляху ефективного забезпечення реалізації програм розвитку соціальної сфери села, підвищення добробуту сільських жителів є сам механізм здійснення фінансування передбачених ними заходів. Так, формування переліків об'єктів соціального призначення, які планувалося будувати чи розвивати у сільських населених пунктах для врахування під час формування проектів Державного бюджету України та Державної програми економічного і соціального розвитку України на відповідний рік, здійснюються без участі Міністерства аграрної політики та продовольства, яке було виключено із цього процесу і виступало лише як розпорядник бюджетних коштів першого рівня за окремими напрямами їх використання.

Відповідно така ситуація із формуванням бюджетного наповнення не могла не відбитися на обсягах фінансування питань соціально-економічного розвитку села та стала причиною наявності суттєвих диспропорцій та відсутності виваженості і системності в фінансуванні комплексу заходів щодо стабілізації ситуації та розвитку сільських територій. Отож, говорячи про удосконалення фінансово-економічної складової механізму державного управління розвитком сільських територій, слід перш-за-все взяти до уваги необхідність перегляду організації руху бюджетних коштів, що направляються на розвиток сільських територій на принципах прозорості, системності, комплексності та субсидіарності і відповідальності.

З урахуванням сучасних тенденцій до посилення ролі місцевих територіальних громад в управлінні сільськими територіями, дефіциту державного бюджету і відсутності достатньої кількості фінансових ресурсів на державному рівні для забезпечення створення ефективного підґрунтя для формування і реалізації дієвих заходів з боку держави щодо розвитку сільських територій пропонується застосування трьох напрямів (джерел) фінансування розвитку сільських територій: державний бюджет, місцевий бюджет, Фонд розвитку сільських територій (рис. 1.).

Фінансування питань розвитку сільських територій із державного бюджету має стати не головним, але рівнозначним джерелом забезпечення фінансово-економічної основи для вирішення цих питань. Формування ж коштів державного бюджету для направлення їх на фінансування даних напрямів державної політики має здійснюватись за рахунок перерозподілу податкових надходжень, в тому числі частини сум податків, що сплачуються підприємствами, які діють на території сільських і селищних рад та інше.

Із коштів державного бюджету доцільно здійснювати фінансування:

- діяльності єдиного координаційно-управлінського органу в сфері розробки і реалізації державної політики розвитку сільських територій;
- загальнодержавних програм розвитку сільських територій;
- часткове фінансування крупних проектів, що є занадто масштабними для однієї сільської території чи їх об'єднання (спілки);
- загальнодержавних програм поширення сучасних комунікацій на сільські території;
- надання інформаційно-консультаційної, в тому числі і війської, допомоги сільським територіям та їх представникам, що цього потребують;
- реалізації освітніх та пропагандистських програм і заходів, проведення навчання представників громад.

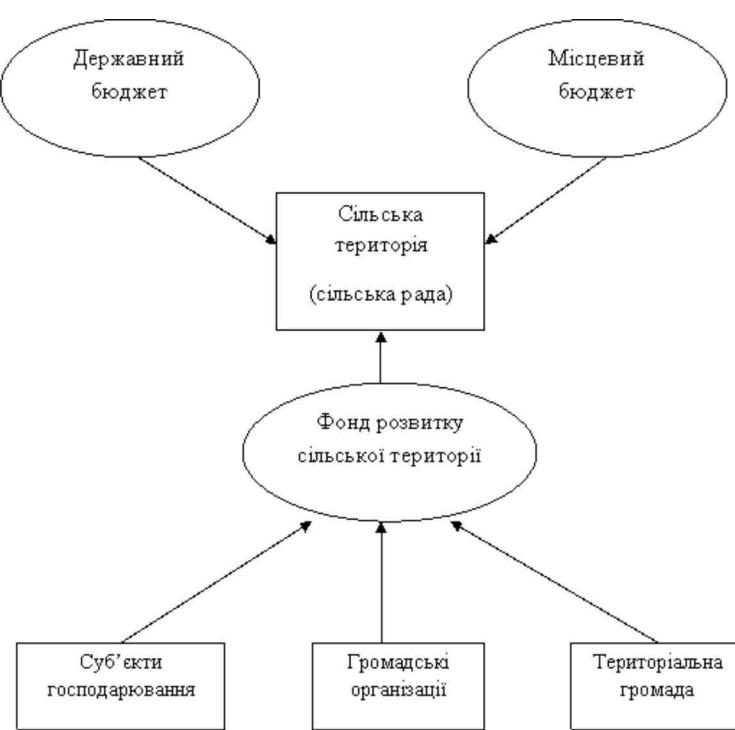

Рис. 1. Джерела фінансування розвитку сільських територій

Таким чином, до сфери прямого впливу, і відповідно фінансування, державного виконавчого органу в сфері реалізації державної політики розвитку сільських територій має належати незначне коло питань контролю-координаційного, інформаційно-освітняного характеру, та управління і фінансування освоєння крупних проектів та загальнодержавних програм.

Місцевий бюджет має стати основним джерелом фінансування програм і проектів розвитку сільських територій. Це вимагатиме суттєвих змін в бюджетній та податковій політиці держави. Наповнення місцевого бюджету має здійснюватися за рахунок:

- місцевих податків і зборів;
- частки загальнодержавних податків і зборів, що залишатимуться в місцевому бюджеті (близько 40 %);
- застосування диференційованого душового чи дворового спеціального місцевого податку на розвиток території, що встановлюватиметься за рішенням територіальної громади;
- добровільних внесків та пожертв суб'єктів господарювання, діючих на певній території, спонсорів, меценатів, вихідців з даної місцевості тощо.

Тобто для зростання ролі і питомої ваги місцевих бюджетів в системі джерел фінансування питань розвитку сільських територій необхідним вбачається запровадження досить серйозних змін до фіiscalної і бюджетної політики нашої держави. Так, зокрема уточнення вимагає перелік і порядок встановлення і стягнення місцевих податків і зборів, в тому числі і щодо забезпечення сплати їх безпосередньо за місцем здійснення господарської діяльності.

Це ж стосується і внесення змін до системи перерозподілу бюджетних надходжень від загальнодержавних податків і зборів. Зокрема, необхідним вбачається переход від механізму перерозподілу на загальнодержавному рівні сум отриманих податкових надходжень для наповнення бюджетів місцевих рад відповідно до розроблених ними пропозицій та запитань. Натомість доцільним вбачається залишення суттєвої частки (близько 40 %) надходжень від таких податків одразу в місцевих бюджетах, що сприятиме стимулуванню розвитку і підвищенню ефективності господарської діяльності територій, активізації роботи органів місцевого самоврядування щодо зростання обсягів і підвищення ефективності діяльності підприємницьких структур, як одного з найбільш суттєвих факторів наповнення місцевого бюджету. А також фактором стимулування зацікавленості підприємців у легалізації бізнесу, виводу його з тіні, так як сплачені ними суми податків у значній мірі будуть направлятися і впливати на рівень розвитку їх власних поселень.

Таким чином, може бути досягнута значна диференціація розвитку різних сільських поселень в залежності від активності та результативності органів управління та ефективності роботи підприємницького сектору окремих поселень. Це матиме позитивний стимулюючий вплив щодо тих сільських територій, які характеризуються середніми або порівняно високими показниками економічного розвитку.

Що ж стосується занепадаючих сільських територій, які мають низький рівень економічного розвитку і низький потенціал в цій сфері, то внаслідок застосування даних змін, їх ситуація порівняно з територіями, що розвиваються ще більше погіршиється. Для недопущення різкої диференціації в рівнях розвитку названих категорій сільських поселень та подальшого занепаду і знищенню сільських населених пунктів, що перебувають у кризовому стані та знаходяться під ризиком вимиряння, доцільним вбачається застосування механізмів перерозподілу бюджетних надходжень на загальнодержавному рівні та фінансування найбільш важливих питань соціального життя селян та програм стимулування економічної сфери за рахунок трансфертів з державного до місцевих бюджетів таких територій та за рахунок підтримки їх з державного бюджету.

При цьому важливим є забезпечення такого рівня обсягів державного фінансування і бюджетних трансфертів, який би забезпечив створення умов для стабілізації кризових сільських територій та створення умов для реалізації потенціалу їх розвитку. В той же час ці фінансові вливання не повинні бути надто значними, що може нівелювати позитивний вплив від залежності рівня розвитку економічної сфери сільських поселень з розмірами надходжень до місцевих бюджетів, що направляються на подальший розвиток територій.

Окрім цього, одним із джерел наповнення місцевих бюджетів може стати створення двох додаткових податків, які стягуватимуться до місцевих бюджетів і надходження від яких мають направлятися на вирішення проблем розвитку територій:

- застосування податку на розвиток сільських територій для суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність в сільських територіях, та для тих, що реалізують свою продукцію, виконують роботи та надають послуги підприємствам, установам та організаціям, розміщеним в сільській місцевості;
- застосування диференційованого душового чи дворового спеціального місцевого податку на розвиток території, що встановлюватиметься за рішенням територіальної громади.

Що стосується податку на розвиток сільських територій для суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність в сільських територіях, та для тих, що реалізують свою продукцію, виконують роботи та надають послуги підприємствам, установам та організаціям, розміщеним в сільській місцевості вбачається за доцільне запровадження такого податку на загальнодержавному рівні. Відповідно, порядок його нарахування і сплати має визначатись окремим законодавчим актом.

Суб'єктом оподаткування відповідно стануть суб'єкти господарської діяльності, що зареєстровані та здійснюють свою діяльність в сільських територіях, та суб'єкти господарювання, що реалізують свою продукцію, виконують роботи та надають послуги підприємствам, установам та організаціям, розміщеним в сільських територіях (хутори, села, селища, і відповідно на території сільських і селищних рад). Базою оподаткування може бути обсяг реалізації (дохід) для суб'єктів господарювання, що діють на сільських територіях, та обсяг (дохід) від реалізації продукції, виконання робіт та надання послуг для підприємств, установ та організацій, а також споживачів, розміщених на сільських територіях. При цьому можливе застосування ставок оподаткування 0,5 % та 0,2 % до бази оподаткування відповідно.

При цьому вбачається, що застосування такого додаткового податку не призведе до зниження підприємницьких ініціатив на селі чи здорожчання продукції відповідних підприємств, адже для підприємницьких структур, що здійснюють свою діяльність на сільських територіях, задля стимулювання їх розвитку, застосовуватиметься режим спрощеного чи пільгового оподаткування.

Що ж стосується застосування диференційованого душового чи дворового спеціального місцевого податку на розвиток території, то його запровадження також має бути визначено на загальнодержавному рівні, але особливості порядку стягнення і його розміру залишатимуться на вирішенні місцевих територіальних громад і їх представницьких органів – сільських і селищних рад.

Так, саме місцева громада і її представницький орган мають обрати прийнятну для себе базу оподаткування: подвір'я (садиба, домогосподарство) або діоросла (працездатна) особа. На вирішенні місцевих громад має залишитись питання суми податку та періодичності його сплати (наприклад, по 5 грн. на рік від однієї особи, віком від 16 років і старше, або ж по 8 грн. з двору двічі на рік в травні та листопаді). Також на вирішенні місцевих громад має бути віддано питання пільг у сплаті даного податку, зокрема можливість не сплати його багатодітними сім'ями, героями праці, особливо малозабезпеченими родинами тощо. Відповідне рішення про базу оподаткування, розмір та періодичність сплати податку має прийматись на засіданні ради після проведення громадських слухань.

При цьому кошти, отримані від названого податку можуть, за рішенням територіальної громади, розподілятися між місцевим бюджетом та Фондом розвитку сільської території.

Кошти місцевого бюджету мають використовуватися на:

- утримання сільської ради;
- утримання та ремонт місцевих доріг; пам'яток історії та архітектури, лісо-паркового господарства, водоймищ тощо;
- утримання та ремонт комунальних установ, споруд та комунікацій (водо-, газо-, тепло-, електропостачання, закладів зв'язку, освіти та культури тощо);
- фінансування програм та проектів розвитку території;
- надання матеріальної допомоги окремим жителям у разі крайньої необхідності.

Що стосується останніх двох пунктів, то фінансування цих заходів має здійснюватися за попереднього громадського обговорення і голосування на загальних зборах громади, чи зборах уповноважених представників. При цьому вносити пропозиції щодо розробки та реалізації програм розвитку території, пропонувати для визначення їх пріоритетності найбільш важливі для вирішенні питання та проблеми в розвитку території та основні напрями подальшого розвитку повинні мати право всі представники громади, громадські організації, представники органів державного управління та місцевого самоврядування. Також пропозиції щодо питань розвитку сільських територій можуть виноситись спонсорами чи представниками інших територій при умові їх фінансової участі у вирішенні цих питань.

Найбільш цікавим та складним з точки зору впровадження в реаліях сьогодення є третє джерело фінансування розвитку сільських територій – Фонди розвитку сільських територій. Слід зазначити, що створення таких Фондів з урахуванням досвіду розвинутих зарубіжних країн пропонувалося деякими вченими для умов України [2; 3]. Проте порядок їх формування, їх юридичний статус і порядок діяльності не є чітко вписаними. Фонди розвитку сільських територій можуть створюватись за ініціативою окремих громадян, громадських організацій, суб'єктів господарювання, органів місцевого самоврядування. Такі фонди матимуть юридичний статус некомерційних організацій.

Фонди розвитку сільських територій можуть створюватись:

- на постійній основі – для забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку території, вирішення проблем, що виникають в його життєдіяльності, організації народних свят тощо;
- на тимчасовій основі (до досягнення визначеної мети) – для фінансування значних проектів розвитку території;
- в рамках однієї сільської території – для забезпечення фінансування її розвитку;
- міжтериторіальні – для фінансування окремих сфер та напрямів функціонування та розвитку, які не під силу профінансувати самотужки, або ж якщо немає такої потреби.

Основними джерелами формування коштів Фонду розвитку сільських територій можуть бути:

- надходження від диференційованого душового чи дворового спеціального місцевого податку на розвиток території, що встановлюватиметься і розподілятиметься між місцевим бюджетом і Фондом розвитку сільської території за рішенням територіальної громади;
- надходження від запровадженого рішенням загальних зборів громади чи їх уповноважених представників збору до Фонду, який може бути добровільним або обов'язковим, диференційованим або фіксованим;
- добровільні пожертві громадян;
- внески суб'єктів господарювання;
- допомога спонсорів, меценатів, благодійних організацій тощо.

В залежності від обсягів фінансових надходжень та активності діяльності засновниками Фонду (представниками територіальної громади, спонсорів і т.д.) має обиратися розпорядник Фонду і за потреби секретар Фонду. Ці обрані особи й мають здійснювати оперативне управління роботою Фонду. Окрім того, розпорядник Фонду матиме право скликати загальні збори чи оголошувати слухання щодо пропозиції та обрання проектів розвитку території, що підлягатимуть фінансуванню за рахунок коштів фонду, внесення пропозицій щодо надання матеріальної допомоги жителям за наявності відповідних умов та засобів. З числа представників територіальної громади, громадських організацій, спонсорів та органів місцевого самоврядування має створюватись спостережна рада. Суть її діяльності полягає в здійсненні контролю за ефективним та цільовим використанням коштів Фонду розвитку сільських територій його розпорядником.

На початковому етапі трансформації системи державного управління розвитком сільських територій переважну частку у фінансуванні розвитку сільських територій займатимуть кошти державного бюджету (блізько 50%), частка ж Фонду розвитку сільської території буде незначною. Проте в подальший перспективі оптимально вбачається зміна структури джерел фінансування приблизно в такому розмірі: державний бюджет – 30%, місцевий бюджет – 45%, Фонд розвитку сільських територій – 25%.

Висновки. Таким чином, можемо зробити висновок про необхідність істотної реорганізації фінансово-економічного забезпечення державного управління розвитком сільських територій України, що вимагатиме змін в бюджетно-фіiscalній політиці. В цілому ж з урахуванням стану та проблем розвитку сільських територій та сучасних європейських традицій в цій сфері фінансування управління розвитком сільських територій має здійснюватися із трьох джерел – державного бюджету, місцевого бюджету та Фондів розвитку сільських територій. Причому питома вага першого має істотно зменшитись.

Література.

1. Вахович І. М. Фінансове забезпечення розвитку сільських територій [Електронний ресурс] / І. М. Вахович, В. Ю. Дорош, М. В. Андriюк // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(5). – С. 31–37. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(5\)_6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(5)_6.pdf) (Accessed 11 March 2015).
2. Карпенко В. Фонди розвитку територіальних громад як елемент комплексного розвитку сільських територій / В. Карпенко // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. праць Одеського регіонального інституту державного управління. – Одеса, 2006. – Вип. 1 (25). – С. 157-167.
3. Клименко Н. Г. Європейські моделі соціально-економічного розвитку країни / Н. Г. Клименко // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. праць ХарПІ НАДУ. – Харків, 2007. – Вип. 1 (31). – С. 81-87.
4. Проблеми та перспективи розвитку сільських територій України (на прикладі Карпатського регіону) : науково-аналітична доповідь / [В. В. Борщевський, Х. М. Притула, В. Є. Крупін, І. М. Куліш] ; НАН України. Інститут регіональних досліджень ; [наук. ред. В. В. Борщевський]. – Львів, 2011. – 60 с.

References.

1. Vakhovich, I.M. Dorosh, V.Yu. and Andriuk, M.V. (2013), "Financial support for rural territories development", *Ekonomichni nauky. Ceriia: Oblik i finansy*, [Online] vol. 10(5), pp. 31–37, available at: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(5\)_6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(5)_6.pdf) (Accessed 11 March 2015).
2. Karpenko, V. (2006), "Community Development Funds as part of an integrated rural development", *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia: zb. nauk. prats' Odes'koho rehional'noho instytutu derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1(25), pp. 157–167.
3. Klymenko, N. H. (2007), "The European model of social and economic development of the state", *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia: zb. nauk. prats' KharPI NADU*, vol. 1(31), pp. 81–87.
4. Borschew'skyj, V.V. Prytula, Kh.M. Krupin,V.Ye. and Kulish I.M. (2011), *Problemy ta perspektyvy rozv'ytku sil's'kykh terytorij Ukrayny (na prykladi Karpats'koho rehionu) : naukovo-analitychna dopovid'* [Problems and prospects of of rural territories development of Ukraine (on the example of the Carpathian region), scientific and analytical report], L'viv, Ukraina.

Стаття надійшла до редакції 18.03.2015 р.

